

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu male stvari, a nezloga sve pokvari“ Nar. Pol.

— Uredništvo i odpravništvo nalazi se: CORSIA STADION N. 12. —

Nepodpisani se dopis ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 vč. svaki redak. Oglas od 8 redakah stoji 60 novč., za svaki redak više 5 novč.; il u slučuju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šalju poštarakom *assiguo postale* ime, prazime i najbitžu poštu valja točno označiti. Komu list ne lavi odpravništvo u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarine, ako se izvana naplaćuje: Reklamacijska. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA“ izlazi svakog četvrtka i z celom arku. Novci i pisma šalju se na uredništvo ili odpravništvo. Najboljegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za svaki 3 for. na godinu. Razmjerno fr. 3.50 na za pol godinu. Izvan carovine više poštarina. Na malo i br. 5 vč.

Poziv na predplatu.

Iztekla je eto i petnaajeta godina, što šaljemonaš list na krilo milog nam roda. Stupili smo hvala Bogu i u šestnaajetu godinu. Pozivljuć narod na novu predplatu. Čvrsto se nadamo, da će nam ostati vjerni svi stari pomoćnici i predplatnici i da će se k ovim pridružiti i oni, koji to do sada nisu mogli ili htjeli.

Predplata s poštarinom za celu godinu stoji za lmućnje fr. 5, a za seljake fr. 2. Za pol godine polovicu. Izvan carevine za poštarinu više. Novce netreba šaljati uzapečačenom listu, jer je predrago, nego poštarakom naputnicom (Valgia postale).

Buduć da nam se šalje više putah novce u razne svrhe, molimo svakoga, da uvijek točno naznači, što je za predplatu, što za što drugo.

I ovom sgodom molimo naše dužnike, da već jednom zadovolje svojoj dužnosti, jer nije liepo ni pravedno list primati a neplaćati ga. Sjećamo ujedno sve naše prijatelje, koji imaju kakovu obvezu na pram nam, da istoj čim prije zadovoljiti zivole.

Preporučamo napokom svim rodoljubom, da nam dopisuju iz svojih krajevah po istini sve, što misle, da može narodu koristiti. Uprava «Naše Sloga».

HRVAT

na novo ljeto.

Pustito me, da se borim — Ja sam Hrvat, a Hrvatuu Sudjeno je, da se borbom I prot svomu štiti bratuu

Pustito me! noznato li, Moja slava, moja dika Da u broju i u moći Mojih ovate protivnikah?

I sa lieva i sa desna Dosta mi jih Bogo dao; Prijatelja, kamo l' naći, Nit gdje tražit nobi znao.

Sa svih stranah na me ljuta Protivničko striele prše; Narodna se prava moja, Kó na gumnu žito, vrše.

Laž, kloveta, zavist, mržnja Junaka me svuda prato; U napredka sveto imu Napredovat meni krato.

Svemu svijetu sam na putu, Al se s puta svóg ja nedam; Pred nikakvom svijeta silom, Jer sam Hrvat, ja nepradam.

Varato se, protivnici, Da ćete me lje porazit: I poražen ja ću ustati I na Božjo svjetlo zlaziti.

Iz uspjeha vaša niče Časovita, gorda sila: S neuspjeha meni rastu Svo to jaču nova krila!

„Na mlado ljeto.“

Kudgod se hrvatska rieč zbori, tud se danas ova vosela pjesma ori: «Na mlado ljeto veselimo se, mladomu kralju poklonimo se». I mi, stupajuć dunašnjim brojem u šestnaajetu godinu mučnog rada, kličemo milomu nam rodu: Veseli se junački rode bur danas, odbaci bur u ovom svočanom trenutku sve brige i nevolje, koje te toru; zaboravi zlopatniče mili bar časak na patnje, koje Ti pribavi sudbina gorka i zli ljudi.

Veselit se zaisto neimadeš pravog razloga, jer gdjejed to je dobru Bog usudio, svuda uilaziš na tri sta jadah i novoljah, svuda naidješ na nemila dušmana, koji nastoji iz svih silah, da Te satro, da Te uništi. Al upravo to nek Ti bude poticalom na postojaniji rad, na veću marljivost, na uztrajnij borbu. U borbi je život mili rodu! Život koli pojedinacah, tui naroda nastoji u razbibrigi, u nemaru i bezposlici, već u neprekidnu i neumornu radu, u vječitoj borbi. Kukavica zdvaja i nariče u nevolji, a junak lađa se jošto većom odvažnostju posla, prezirajuć sve neprilike i sve zaprieke. A i Ti si grano hrvatska Istre potomak onog nokoš slavnog, a danas još uvijek junačkog roda. Ti dakle nemiješ, Ti nemožeš zdvajati, nemiješ duhom klonuti, nemiješ prezati pa makar na Te: «navalite svoga sveta čete». Uz Tebe je rode zakon božji i ljudski, koji Ti daje vlast, da pitaš i zahtjevaš ono što Te ide. Uz Tebe su mlitijeni jednokrvne T' brade, boraveće sretajje dane pod žezlom Njeg. Vel. caru i kralja Frana Josipa.

Ti milijuni braće neče i nemože dopustiti da propadneš, da Te dušmanin briše sa lica zemlje. Neče i nemože dopustiti, jer si hrv njihove krvi, a hrv nije voda. Uz Tebe je moralna pomoć i priznanje jednokrvne braće i svih poštenih ljudih, koji znadu cioniti kriopost i pravdu a odsuditi zločin i nepravdu. Uz Tebe ostati će kano i uvijek dosada, vjernom drugaricom, iskrenom savjetnicom, ljubozljivom voditeljicom i blagom tješiteljicom Tvoja «Naša Sloga».

Vjeruj rode u Onega, koji vlada sudbinom narodah, ufaj u sebe i iskrena Ti brata, koji Ti hoće pomoći, ljubi svim žarom poštena Ti zica svoj rod i jezik. Vjerujmo, ufajmo i ljubimo se, a pri tom radimo i mučimo se svi i svuda pak će dati dobru Bog, da će granuti žarko sunce i pred naša uboga al poštena vrata. Tvoja sadašnja borba neka Te sokoli, Tvoje nevolje nek Te bodro na junački rad. Neprazaj pred protivnikom, nekloni duhom pred protivšćinami. Tvoj boj jest plemenit, uzvišen i svet, kano što je plemenita, uzvišena i svetu zastava pod kojom ga biješ, t. j. prosvjeta i ljudsko pravo. Za ovo sveto načelo neka Ti nebude nijedna žrtva prevelika, nijedno breme pretežko. Pod ovim geslom moraš pobiediti. Da Ti pako bude borba čim kraća a uspjeh čim skoriji, kličemo Ti na mlado ljeto iz dubine srca: »Evo, rode, danas radi toga I nas pod krov domačeg ti dvora, Vieč poštena, ako i uboga«.

PODLISTAK.

Uzgoj i škole po svijetu.

Olučili smo pripovjedači našemupuku, kako se je u raznih dobah po svijetu uzgajalo djecu i kakove su bile škole. Nemislamo tim iz kmeta učiniti učenog muža od škole ili «pedagoga», nego želimo, da nadju naši čitatelji u ovih criticah po koje zdravo zrne, koje će upotriehiti pri uzgoju svoje djece, i da bolje razumiju, što dobro za naš puk misli, ili talijanska gospoda, kada se pravdamo kakove moraju biti škole.

A sada: evo nas u ime Božije! I. *Kitajci, uzgoj njim i škole.* Da se odputimo iz Iste preko Hrvatske prema onoj strani, od kuda sunce izlazi, došli bismo nakon pol godine težka putovanja u veliko carstvo, prostorno za 15 anstrijakli, ili skoro 2000 putah toliko, kolika je Istra sa kvarnerskim otoci. Kitaj broji do 450 milijunah ljudih, kojim j' koža žutkasta, glava četverouglasta, oči nialene i udubene, a n-ta široka. Pod to carstvo spadaju dan danas i Mongoli, koji su pred 600 godinah prodrli u Europu, poharali mnoge zemlje, dok troj- braće Hrvatah Kr-s. Kupiša i

Rak nesloniše njihovu silu na grobničkom polju. Narod priča, da je padalo s neba goruće kamenje na divlje Mongole. Kitajci bhaju još u staro doba nabražen narod. Još prije Jեսu poznavali su magnetičnu iglu, koja mornaru pokazuje put na morskoj pučini, kojih svilice (zusenice) i pravili svilu; tiskali knjige, što su sve Europejci mnogo kasnije izumili. Nu su svima tim imademo mi u Europi dan danas mnogo prikladnije tiskarne, te svakovrstno orudje i makine nego li Kitajci, jer oni neče da se od drugih narodah štogod dobra nauče, nego se drže čvrsto starih običajih ili navadah kako i naši kmetovi, pak s toga neuproduju. Kitajci su umjeli pisati jur u davnoj davnini. Nu nije Kitajcu dosta da nauči 20 pismenah ili slovah kako Hrvatuu, jer je u njihovu pismu za svaku rieč osobito znamenje. Hoće li Kitajcu, da napiše «sunce», to naslika kolo sa otkom u sriedi (☉), «mjesec» napiše, naslikav ga ovako: ☾. Znamenje znači mu gori, a ☽ doči. Kitajci nepišu kako mi a lieve strane pramu desnoj nego ozioi gori. Budući imadu za svaku rieč posebno znamenje, to nemože svaki Kitajac naučiti čitati i pisati svih riečih, jer imadu do 50.000 znamenjah ili rečino slovah. U početnih školah, kajih je u Kitajuu veoma mnogo, neče se najobitnije rieči, a što je manje potrebno ostave za više škole, koje

pohađaju samo nekoli. U početnih školah uči se i nešto računstva. Osobito preporučamo našim roditeljem, da zapamte ovo nauke, koje su u svetih kitajskih knjigah: «Slušati svoje roditelje jest kriepost, što no se diže do neba, i mora biti stanovina kano što je napromjenljivo kretanje nebresah; poslušnost roditeljem obuhvaćajitavu zemlju i prilika je njezine plodnosti.» «Moć ota jest nemedajšauna; nepodstšno i djetinja nemože se nikad opravdati. Mandarin (glavar) je dužan pedesati sinu, na kog se otać potuži; i to mora učiniti, a da niti za razlog nepita, jer sin, s kojim nije otać zadovoljan, zaslužuje, da se pedespa.» Otać može u Kitajuu i ubiti svoga sina, a da nebude pedespan; ali kada sin uvriedi svoje roditelje, oduđe ga bez milosti na smrt. Počinjen je najgadniji zločin; sam car sjeda na prestolu, da umri udjeno nebo. Sve obilžuji mandarin sine sa svoje časti, jer nemože da je poštena uprava u kralju, gdje se je dogodio takov zločin. Krivca razajku na komande, a njegovu i sve susjedne kuće sažuju i unliše. Kao što djeca svoje roditelje, tako su dužni poštovati slugu svoje gospodare, podanici knezove, sav narod cara, koj je sin neba.

Osobito se pazi u Kitajuu, da učenici izkazuju poštovanje svomu učitelju. «Učitelja treba poštovati kroz čeli život, kako se poštuje otać. Kad j' učenik na šetnji sa svojim učiteljem, nemiše ostaviti ovoga, da se s drugimi razgovara; nemiše mu lici približu nego nešto podalje tako, da mu bude učitelj uvijek na desnoj strani. Kad se učitelj približi učeniku, da mu štogod pripadne u uho, ovaj treba da stavi ruku k ustima, da neozlovolji učitelja svojim dahom; nemiše prekidati učitelja, kad govori.» U urednjenju kitajske države i u načinu, kojim tamo uzgajaju djecu, nalazimo po koje mudro zrne, al se za svim namošnjim nemožemo povesti. Da otać smije ubiti svoga sina, toga nijedan kršćanin neče dopustiti. Djeca su dar ložji, roditelji moraju za nju skrbiti, al sam Bog smije djeci život oduzeti. Niti poglavarom nismo se dužni onako silepo pokoriti, kako Kitajci. Zakon slušajmo, njemu čast, al i poglavari mogu pogriehiti, a mi valja da i pred njim, kad treba, svoje pravo branimo. Posluš i poštovanje roditeljem i učiteljem jest čemu se možemo od Kitajcah učiti!

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“ Nar. Pošt.

— Uredništvo i odpravništvo nalazi se: CORSIA STADION N. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 6 novč. svaki redak. Oglas od 8 redakah stoje 60 novč., za svaki redak više 5 novč.; i u slučaju opetovanja na pogodbe sa upravom. Novci se šalju poštarom *naputnicom* (našegno postale) ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dođe na vrijeme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napíše: „Reklamacijska“. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA“ izlazi svakog četvrtka i 1 celom arku. Novci i pisma šalju se na uredništvo ili odpravništvo. Najbližegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoje 5 for., sa seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 2.50 na za pol godine. Izvan carovine više poštarina. Na malo 1 br. 5 novč.

Poziv na predplatu.

Iztekla je eto i petnajsta godina, što šaljem naš list na krilo milog nam roda. Stupili smo hvala Bogu i u šestnajstu godinu. Pozivljuć narod na novu predplatu, čvrsto se nadamo, da će nam ostati vjerni svi stari pomoćnici i predplatnici i da će se k ovim pridružiti i oni, koji to do sada nisu mogli ili htjeli.

Predplata s poštarinom za celu godinu stoji za imućnije fr. 5, a za seljake fr. 2. Za pol godine polovicu. Izvan carovine za poštarinu više. Novce netreba šaljati uz pečaćenom listu, jer je predrago, nego poštarom naputnicom (Vaglia postale).

Buduć da nam se šalje više putah novce u razne svrhe, molimo svakoga, da uvijek točno naznači, što je za predplatu, što za što drugo.

I ovom sgodom molimo naše dužnike, da već jednom zadovolje svojoj dužnosti, jer nije lepo ni pravredno list primati a neplaćati ga. Sjećamo ujedno sve naše prijatelje, koji imaju kakovu obvezu nam, da istoj čim prije zadovoljiti zivole.

Preporučamo napokom svim rodoljubom, da nam dopisauju iz svojih krajevah po istini sve, što misle, da može narodu koristiti.

Uprava «Naše Sloga».

PODLISTAK.

Uzgoj i škole po svietu.

Oluđili smo pripovijelati našemuku, kako se je u raznih dobah po svietu uzgajalo djecu i kakove su bile škole. Nemislino tim iz kmeta učiniti usćenog muža od škole ili spedačova. nego želimo, da nadju naš čitatelji u ovih oritah po koje zdravo zrnice, koje će upotriehiti pri uzgoju svoje djece. I da bolje razumiju, ako dobro za naš puk misli, ili talijanska gospoda, kada se pravdomo kakove moraju biti škole.

A sada: evo nas u ime Božje!

I. *Kitajci, uzgoj njim i škole.*

Da se odputimo iz Istre preko Hrvatske prema onoj strani, od kuda sunce izlazi, došli bismo nakon pol godine teške putovanja u veliko carstvo, prostorno za 15 austrijskih, ili skoro 2000 putah toliko, kolika je Istra sa kvadratskim otok.

Kitaj broji do 450 milijunah ljudi, kojini je koža žutkasta, glava čvrstoglastu, oči male i udubene, a usta široka. Pod to carstvo spadaju dan danas i Mongoli, koji su pred 600 godinah prodri u Europu, poharali mnoge zemlje, dok troj braća Hrvatih Kres. Kupiša i

HRVAT

na novo ljeto.

Pustite me, da se borim —
Ja sam Hrvat, a Hrvatu
Sudjeno je, da se borbom
I prot svomu štiti bratu!

Pustito me! neznato li,
Moja slava, moja dika
Da u broju i u moći
Mojih cvate protivnikah?

I sa lievā i sa desna
Dosta mi jih Bogo dao;
Prijateljā, kamo l' naći,
Nit gdje tražit nebi znao.

Sa svih stranah na me ljuta
Protivničko striele prše;
Narodna se prava moja,
Kō na gumnu žito, vrše.

Laž, klevota, zavist, mržnja
Junaka mo svuda prate;
U napredka sveto ime
Napredovat meni krato.

Svomu svietu sam na putu,
Al se s puta svōg ja nadam;
Pred nikakvom svietu silom,
Jer sam Hrvat, ja napredam.

Varato se, protivnici,
Da četo me lje porazit:
I poražen ja ću ustati
I na Božje svjetlo zlazit.

Iz uspjeha vaša niče
Časovita, gorda sila:
S neuspjeha meni rastu
Sve to jača nova krila!

Rak neslomika njihovu silu na grobničkom polju. Narod priča, da je pudulo s neba goruđe kamenje na divlje Mongole.

Kitajci bijahu još u staro doba nabražen narod. Još prije Jusa poznavali su magueličnu iglu, koja mornaru pokazuje put na morskog pučini, kojili svilce (gusenice) i pravili svilu; tiskali knjige, što su sve Europejci mnogo kasnije izumili. Nu sa svim tim imademo mi u Europi dan danas mnogo prikladnije tiskarne, te svakovrstno oruđe i makine nego li Kitajci, jer oni neće da se od drugih narodah štogod dobra nauče, nego se drže čvrsto starih običajih ili navadah kako i naši kmetovi, pač s toga nenapreduju.

Kitajci su umjeli pisati jur u davnjoj davnini. Nu nije Kitajon dosta da nauči 20 pismenah ili slovah kao Hrvatu, jer je u njihovu pismu za svaku riječ osobito znanjenje. Hoće li Kitajac, da napiše «mjesec», to naslika kolo sa otkom u sledi (☾), «mjesec» napíše, naslikav ga ovako: ☽. Znanjenje — znači mi, ga, a — doći. Kitajci nepišu kako mi s lijeve strane prama desnoj nego ozdol gor.

Buduć imadu za svaku riječ posebno znanjenje, to nemože svaki Kitajac naučiti čitati i pisati svih rijeđih, jer imadu do 50.000 znamenjah ili redino slovah. U početnih školah, kojih je u Kitaju veoma mnogo, uče se najobličnije rijeđi, a što je manje potrebno ostave za više škole, koje

„Na mlado ljeto.“

Kudgod se hrvatska rioč zbori, tud se danas ova vesela pjesma ori: «Na mlado ljeto veselimo se, mladomu kralju poklonimo se». I mi, stupajuć današnjim brojom u šestnajstu godinu mučnog rada, kličemo milomu nam rodu: Veseli se junački rodu bar danas, odbaci bar u ovom svečanom trenutku sve brige i nevolje, koje te taru; zaboravi zlopatniče miš bar časak na putnje, koje Ti pribavi sudbina gorka i zli ljudi.

Veselit se zaisto neimadeš pravog razloga, jer gdjejed to je dobi Bog usudio, svuda nailaziš na tri sta jadah i nevoljah, svuda naiđeš na nomila dušmana, koji nastoji iz svih silah, da Te satro, da Te uništi. Al upravo to nek Ti bude poticalom na postojaniji rad, na veću marljivost, na uztrejniju borbu. U borbi je život mili rodu! Život koli pojedinacah, toli naroda nestoji u razbibrigi, u nemaru i bezposlici, već u neprekidnu i neumornu radu, u vječitoj borbi. Kukavica zdvajā i nariče u nevolji, a junak lađa se jošte većom odvažnostju posla, prezirajuć sve neprilike i sve zapriete. A i Ti si grano hrvatska Istro potomak onog nekoč slavnog, a danas još uvijek junačkog roda, Ti daklo nesmiješ, Ti nemožeš zdvajati, nesmiješ duhom klonuti, nesmiješ prezati pu makar na Te: «navalilo svoga svota čete». Uz Tebe je rode svoga božji i ljudski, koji Ti daje vlast, da pišaš i zuktjevaš ono što Te ide. Uz Tebe su milijuni jednokrvene Ti braće, boraveće sretnije dano pod žezlom Njeg. Vel. cara i kralja Frana Josipa.

pohađaju samo nekoli. U početnih školah uči se i nešto računstva.

Osobito preporučamo našim roditeeljem, da zapamte ove nauke, koje su u svetih kitajskih knjigah:

«Slušati svoje roditelje jest kriepost, što no se diže do neba, i mora biti stanovita kano što je nepromjenljivo kretanje nebesah; poslušnost roditeljem obuhvaća čitavu zemlju i prilika je njezine plodnosti.»

«Moć oca jest neomadašena; neposlušnost djelatja nemože se nikad opravdati. Mandarin (glavar) je dužan pedepsati sina, na kog se oćac potuži; i to mora učiniti, a da niti za razlog nepta, jer sin, s kojim nije otac zadovoljan, zaslužuje, da se pedepsa.»

Oćac može u Kitaju i ubiti svoga sina, a da nebudu pedepsan; all kada sin uvriedi svoje roditelje, odsude ga bez milosti na smrt. Počinjen je najgadniji zločin; sam car sjeda na prielost, da umiri uvredjeno nebo. Sve se obličniji mandarin stave sa svoje časti, jer nemože da je pošteni uprava u kraju, gdje se je dogodio takov zločin. Krivca razjeku na komadu, a njegovu i sve susjedne kuće sažgu i unište.

Kao što djeca svoje roditelje, tako su dužni poštovati sluge svoje gospodare, podanici knezove, sav narod cara, koj je sin neba.

Ti milijuni braće neće i nemože dopustiti da propadneš, da Te dušmanin briše sa lica zemlje. Neće i nemože dopustiti, jer si kro njihove krvi, a krv nije voda. Uz Tebe je moralna pomoć i priznanje jednokrvene braće i svih poštenih ljudi, koji znadu cijeniti kriepost i pravdu a odsuditi zločin i nepravdu. Uz Tebe ostati će kano i uvijek dosada, vjernom drugaricom, iskronom savjatnicom, ljubozljivom voditeljicom i blagom tješiteljicom Tvoja «Naša Sloga».

Vjeruj rodu u Onoga, koji vlada sudbinom narodah, ufaj u sebe i iskronu Ti brata, koji Ti hoće pomoći, ljubi svim žarom pošteni Ti čaca svoj rod i jozik. Vjerujmo, ufajmo i ljubimo se, a pri tom radimo i mučimo se svi i svuda pak će dati dobi Bog, da će granuti žarko sunce i pred naša uboga al pošteni vrata.

Tvoja sadašnja borba neka Te sokoli, Tvoje nevolje nek Te bodro na junački rad. Neoproje pred protivnikom, nekloni duhom pred protivšćinami. Tvoj boj jest plemenit, uzvišen i svet, kano što je plemenita, uzvišena i sveta zastava pod kojom ga biješ, t. j. prosvjeta i ljudsko pravo. Za ovo sveto načelo neka Ti nebudu nijedna žrtva prevelika, nijedno breme pretežko. Pod ovim geslom moraš pobiediti. Da Ti pako bude borba čim kraća a uspjeh čim skoriji, kličemo Ti na mlado ljeto iz dubine srca:

»Evo, rodo, danas radi toga
I nas pod krov domaćeg ti dvora,
Vieć pošteni, ako i uboga«.

Osobito se pazi u Kitaju, da učenici izkazuju poštovanje svomu učitelju. Učitelja treba poštivati kroz ciele život, kako se poštuje oćac. Kad je učenik na četnji sa svojim učiteljem, nesmije ostaviti ovoga, da se s družim razgovaru; nesmitje moći približu nego nešto podalje tako, da mu bude učitelj uvijek na desnoj strani. Kad se učitelj približi učeniku, da mu slogod prišapne u uho, ovaj treba da stavi ruku k ustima, da neozvolji učitelja svojim dahom; nesmije prekidati učitelja, kad govori.

U uređenju kitajske države i u načinu, kojim tamo uzgajaju djecu, nalazimo po koje mudro zrnice, al se za svim tamošnjim nemožemo povesti. Da oćac smije ubiti svoga sina, toga nijedan kršćanin neće dopustiti. Djeca su dar božji, roditelji moraju za nju skrbiti, al sam Bog smije dječji život oduzeti. Niti poglavorom nismo se dužni onako slipeo pokoriti, kako Kitajci. Zakon slušajmo, njemu čast, al i poglavari mogu pogriješiti, a mi valja da i pred njimi, kad treba, svoje pravo branimo.

Poslub i poštovanje roditeljem i učiteljem jest čemu se možemo od Kitajca učiti (Sliedi).

Istrani-Talijani.

Neki Paolo Todeschi, bivši svećenik biskupije tršćansko-koparske a sada živući u Italiji i pišući članke u neke istarske talijanske novine, napisao je nedavno knjižicu o propadanju Istre. U istoj veli, da će Slavani Istre za kratko vrijeme propasti i potalijaniti se. U tu svrhu neimaju pak Talijani Istre prenelo postupati, nego biti veoma oprezni napram Slavenom. Oni njim neimaju tući u glavu, da su Talijani, jer tomu bi se oni oprli. «Za sada», veli on doslovce «pridobit će se mnogo tim, da jih uvjerimo, da nisu Morlaci, Sloveni, Čidi niti potomci Luke Radoševića!; nego danas, kako danas, naprosto Istrani. Vrieme će posao dovršiti a vrieme je postepnjak.» Dakle danas Slavani nisu Slavani, već neki su Morlaci, drugi Čidi, drugi opet potomci Luke Radoševića.

Oni imaju izgubiti svoja zasebna imena; oni imaju postati za kratko vrijeme Talijani. Za sada jih neimaju Talijani tako zvati. To bi bio prenatpni skok. Iz svojih zasebnih imenah u ime talijansko imaju oni preći preko mosta imena istrijskoga. Talijani nek njim za sad utvo u glavu, da su Istrani, a kad se budu jednom takovimi priznati, tad već netreba, da Talijani o tom misle, tad će poštenjak — vrieme učiniti svoju dužnost, a iz Istranah izleći će se sami čisti Talijani: »puro sanguo italiano« čista talijanska krv.

Tu njegovu naruku se je obćenito nelo vrieme sledilo i po njoj hotica ili nehotice radilo.

Mi poznamo ljudih, Talijanah, koji su se najradje Istrani nazivali i htjeli su, da se i drugi tako nazivlju, nu uza to gojili su samo talijanski jezik; svoju i sebi povjerenu djecu samo talijanski odgajali i htjeli, da i drugi tako čine.

Mi znamo, da su ti ljudi, Istrani-Talijani imali prijateljah i medju Hrvatima Istre, i da su se ovi zajedno s prvimi srdili na one, koji su se nazivali ne po pokrajinskom imenu, nego po narodnosti i na one, koji su se nazivali Talijani, i na one, koji su se nazivali Hvatii.

I nije se opažalo to srditosti dok se je jedna strana nazivala svojim narodnim imenom, dok su se Istrani-Talijani nazivali talijanskim imenom. Opazilo se je to jedva onda, kad je i druga strana iztaknula svoje narodno ime, kad se je u javnosti iztaknulo, da ima ne samo Istranah-Talijanah, nego da ima i mnogo više i Istranah-Hrvatih.

Kad bi i bilo za Istru spasonosno, da su svi Istrani samo Istrani ostali, a da nisu iztaknuli svojih narodnih imenah, u što mi nevjerujemo, Istrani-Hrvati nebi se u tom imali ni malo kriviti.

Jer s jedne strane svi Istrani Talijani nisu bili jednako oprezni; neki njih proglasili su nauku, da su svi Istrani-Talijani i da je Istra talijanska zemlja, talijanska pokrajina. S druge strane opazilo se je kamo smjeraju ubzirni Istrani — Talijani, vidilo se kamo smjera Paolo Todeschi i svi njegovi sledbenici.

Hrvati-Istrani morali su se oprieti nauci i postupku, po kojem bi oni morali postati Talijani. Morali su se oprieti propasti svojega imena, svoje prošlosti svojega jezika i propasti svojoj. A to su mogli jedino tim, da suprotstave narodnomu imenu narodno ime, talijanskomu hrvatsko. Hrvati-Istrani izazvani po svojih susjedih

stupiše takodjer na javnost svojim narodnim imenom, svojim slavim hrvatskim imenom. Da je pako to moralo izazvati silnu buru u saborih naših narodnih protivnikah, koji su samih sebe smatrali kano jedine vlastnike i gospodare Istre a sve ostalo što se nije javno krstilo talijanskim imenom, za prosto roblje, nije se ni najmanje čuditi. Što se je sve poduzelo proti hrvatskomu imenu i proti Istranom-Hrvatom, čuti ćemo sliedeći put.

DOPISI.

Iz Bollunčine koncem decembra 1884. — 47 br. «Naša Sloga» javio je neki prijatelj obćine bollunčke, da je kod poslednjih izborah u III. II. tjelu narodna stranka sjajno pobijedila u jedneno je obećao, da će javiti uspjeh izbora u I. tjelu. Ali uzalud smo to čekali kano i da nije bilo poljede i u tom tjelu. Čitali smo naime u sliedećem broju, da su izbori za nas kmete u III. I. II. tjelu povoljno izpali a poprilic isto tako i u I. tjelu. Zelim smo doznati štogod pobliže o tih izborih, osobito glede onih zastupnikih, koji alsu povoljni narodni kmetskoj stranci, ili o šarenjacih. Tih imade ne samo medju gospodom već i medju kmetovi jer imade jih ovdje neki ni bilo. buduo da su skoro svi gospodari kmeti. Bilo liko mu drago, mi smo zadovoljni kad su novi zastupnici povoljni kmeti, koji treba dobra zastupstva kano ozubo sunca. Bože danj oživovrilo se nade prijatelja Bollunčah i naše.

U obćini je mnogo toga zanemareno i zapušćeno. To sve čaka nove ruke, marljivo ruke nego li bljuhu u prijašnjem zastupstvu. Mi bi savjetovali novomu zastupstvu, da posvli svoji silu najprije popravku putevah i cestah oko Bolluna i po celoj obćini. Zaito nesluž Bollunčan na čast, da u njih agradu nevidi nijednu dobra cestu. Ona koja vodi od glavne ceste u grad je posvama zanemarena premda se na nju potrošilo više stotinah forinli. Još su rora ceste pramu Lupoglavu, Borutu bolje rekuc takovih niti nelima; Koli li se neizmudi čovjek a još više blaga po tih stazinah? Za popravak putevah i cestah nebi trebalo mnogo potrošiti, jer bi to mogli snabi domaći ljudi popraviti. Sumo se hoće obrati uprave od strane zastupstva. Nadamo se dakle, da će novo zastupstvo ovoj velikoj potrebi puka zadovoljiti.

I u školskih stvarih stojimo vrlo loše. Pod obćnu Bollun spadaju četiri plovnulice i jedna kapelanija a do sad nelma olola obćina nego jednu jedinu pučku školu i to u samom Bollunu. Zallmo veoma da se nije dosadašnje zastupstvo više brinulo, da se otvori još po koju školu u pojednih izvanskih plovanjih. Poznato nam je, da se je numeravalo u gradu Bollunu otvoriti još jedan razred, nu želja gosp. načelnika nije se izpunila jer nije u Bollunu za to dostatna broj djece. Pak što bi i koristilo pododolčan: Vranji, Sušnjevci, Puzi li Porutu, da su u Bollunu po dva dočetelja a one da nelimaju niti jedinoga? Zaito nebi bilo pravdedno jednomu diti sve a drugomu ništa. Plaćati moraju školske namete svi jednako, bilo bi dakle pravdedno, da uživaju i školu svi jednako. Dakle i u školskih stvarih očekuju bollunski obćinari od novog zastupstva pomoći.

I u samom Bollunu treba, da se koželja popravi i izgradi, ako se hoće da Bollun zasluži naslov grada. Trebalo bi da imade grad jednu liepu crkvu, jer sadašnja župna crkva nalieč više ruševini nego li crkvi. Neća se valjda gradjani i kmeti bollunski dati u tom sramotiti od Vranjcah, Sušnjevcihah itd. Uz pomoć crkvenog starešinstva moralo bi se obć. zastupstvo pobrinuti za dostojni popravak glavne crkve. Nadalje valjato bi otvoriti u gradu jedan bar dićan u kojem bi čovjek kupio sve najpotrebnije stvari. U sadašnjih dvih li trih dućančićih nemože se često niti soli ili ulja dobiti. I u tomu su Best i Sušnjevci naprednjii.

Za putnike i za domaće po noći je u gradu veoma slabo postarano. Po slabih ulicah u tamno noćno doba nije moguće proći a da si neotuče nos. Neki školdio kad bi novo zastupstvo postavilo dve tri svetiljke, gdje je to od najveće potrebe.

Spomenuti dopisnik piše da nelma u obćini atropo nacionalnih stranakah. Dobro, ako je tomu tako, onda prosimo novo zastupstvo, da imake talijanski napis nad obćinskim uredom. «Podestaria di Bolluno» neka se zamjeni hrvatskim napisom. To zahtjevati imademo tim veće pravo, buduo da je kuće gospodar pravi narodni zastupnik.

Napokon potrebu je, da se službeni oglasi izvjeze u hrvatskom jeziku, nipošto u talijanskom. Pred crkvom oglasi se obćinarom svaki oglas hrvatski a na zid se priliepi isti oglas u talijanskom jeziku. Čemu to? Jeru li obćinari Italiji ili Ta-

lijant. Svakako prvo. Možda su mislili dosadašnji upravitelji, da je Hrvatui dosti ako jednom čuje što je oglašeno u Talijanu da treba isto na zid priliepi, da može uvijek u ono trubliti? Ako je tomu tako, daje se Hrvatom dobra svjedodba t. j. da njim je dosti gano jedan put stvar čiji su Talijane, koji su tobož puni «culture» da treba uvijek isto podučavati.

Sudite li ovako g. načelnike? Sudite kako Vam drago; nu mi želimo, da se zakon vrši i da se daje svakomu svoja.

Zadašnja ovoliko, a u buduće ako dozvolite *) g. Urednice, oglašiti ćemo se opet.

Iz obćine Osorske koncem godine 1884. — Čini se, da stoje našim načelniku g. S. mnogo na sreću škole osorske obćine. I to je dobro, samo da bi se to njegovo nastojanje uporabilo na pravi napredak naše djece, a ne na kojekakva manovre, kakono se kaže, izpod stola. Naš je inače načelnik uredan čevjek, i pripovjedaju, da se njegov ured nabodi u posvemašnjem redu. Što je pravo i Bogu je drago a mi nemožemo u tom pogledu nego pohvaliti g. S. koji se inače u društvenom obćenju prikazuje posvema kao dobričina.

Nego nemožemo razumjeti ono njegovo nenaravno šarenjaško koprcanje za potalijanjenje nerazinske škole. On kaže (treba da se dobro razumijemo: on kaže) da se u Nerezinah govori toliko talijanski koliko i hrvatski. Stojed na zadnjem poplpu pućanstva od god: 1880, sastavljenom valjda od obćinskog ureda u Osoru, g. S. nebi lagao, kad to govori. On se dakle držl službenog poplpu pućanstva i na temelju toga on hoće, da se u Nerezinah mjesto hrvatske ustroj talijanska škola. On je u to lina i mnogo utoko uložio na više obluti, nu uzalud. Neznamo kako, politika vlast doznade, da je poplpu pućanstva obćine osorske jedna službanu netočnost g. S. i kuma mu E. Nije to dobro zvanično finom ubi našeg načelnika i on zatraži, da se odušalje povjerenstvo na lice mjestu t. j. u nerezinsku školu. Došlo povjerenstvo, kojega je članom bio takodjer g. S. i pranašio latinu, da se u Nerezinah govori jedino hrvatski. Tko je uz to dobio po nosu a tko nije neka sđli si obćinstvo. Nego, kako znano, šarenjučki se obrazi odviše lahko ne rumene. Ako nije pogodilo prvi hitac, možda bude drugi — tako je mislio naš g. načelnik. I sazove prežentanou, koja je na njegov predlog, da se sastavi molba za podignuće jedne nove talijanske škole u Nerezinah, odgovorila su navadnimi šloršt. Odletila dakle molba put zlatnoga Beča, i već si je naš gospodin tro od zadovoljstva ruko u nudi, da će moći ipak i on priložiti jedan kamifak za gradnju velike talijanske ideje u ovih krajevih. Nego one drvene glave na Dunavu rekle šlorno i propadoše nade našeg g. načelnika za nerezinsku školu.

Preostaje sada još pomoćna škola u sv. Jakovu. Za ovu školu vlada netroši ni pare; ona se uziduje iz trećine bratovštinske zaklade; ovom zakladom upravlja obćina pod nadzorom slavne porečke Junte — tu je dakle posve lahko odrediti, da se škola sv. Jakova preko noći iz hrvatske preobrati u talijanku. Tako umuju naši šarenjuci i već se glade toga poduzimlju shodni koraci i odredbe, kako se čuje, dogovorno sa porečkom slavnom Juntom. Što će na to kotarsko školsko vieće, mi neznamo. Znamo samo, da si je to vieće dozvolilo bilo zapovjedati sa školskom trećinom bratovštinskih dohodakah u Vrniku. Pelag toga mi držimo, da se ti dohodci imaju upravljati pod nadzorom kotarskog školskog vieća, imenito, da se nez njegove dozvole nemogu ti novei upotrebljavati u svrhu raznarodivanja našeg puka. Mi ćemo dakle i vrbu toga bditi oštro pazed na dotične odredbe, koje luvie naše kotarsko školsko vieće pronašio vrbu toga izdavati. Medjutim mi se nadamo, da ćemo do malo vremena moći našem g. načelniku podati desnicu radujuć mu se na ponovnom flasku!

Gospodine načelnice! Držimo se svoga a ne dirajmo u tuđe, budite u svom službovanju jednako pravedan prama svakomu, pak četo bit ljubljen i kašćen od svakoga

*) Samo izvolite, bit ćemo Vam zahvalni. Ured.

pametnoga, a lošinjaki mažiharte neća gladati kosti ove naše siromasne obćine za sastavljanje kojekakvih izazivnih utokah i dopislah. To si dobro zapamtite.

Pogled po svietu.

U Tratu, 31. decembra 1884.

Božićni blagđani nisu nam donesli nikakve važne političke novosti. Razlog tomu je svakako taj, što su i sabori i ministri i u obće diplomati odpočivali.

Bečke njemačke novine pozdravile su božićne blagđane veoma kiselini licem. One se naime boje, da će se Austrijom i nadalje u istom pravcu upravljati te da će Niemci-liberalci biti od nadvlade, koju su kroz desetke godinah uživali, i u buduće odaljeni.

Slavenki listovi nadaju se kojekemu od god. 1885., premda su se morali od prošlosti naučiti; da se naše težnje po malo ili nikako neizpunjavu.

U Brnu obavili su se dne 22. t. m. izbori u trgovačku komoru. Kad se je proglasio uspjeh izbora, izjavio je predsjednik izborne komisije, da je izbor nevaljan. U zastupstvo komore bijaše naime izabrano preko 20 Njemaćah, koji nisu imali prava. Na njimova mjesta stupilo je toliko zastupnikah češke stranke, koji su dobili najviše glasovah. Proti tomu digli su Niemci silnu buru u novinah i grozili se, da će radi toga biti u carevinskom vieću jošte mnogo govora, Bečka vlada, da ukloni priepor u saboru i da umiri ponešto duhove, razipustila je novoizabrano zastupstvo i razpisala nove izbore. Niemci liberalci nisu niti tim posve zadovoljni, nu njim je u obće težko zadovoljiti, kano i malenoj djeci.

Pred božićnim blagđani bijaše opet kod ministra Taaffe-a deputacija bečkog predgradja Hernals, moleći ga neka se jur pred izbori za carevinsko vieće dozvoli predgradjom izravno izborno pravo. Ministar izjavi, da je pripraviti izpuniti tu želju, nu da će biti težko radi raznih zapriekah odmah istoj zadovoljiti.

Ugarski sabor nastavit će dne 10. janara svoje sjednice. Najprije će razpraviti proračune raznih ministarstvah. Nadaju se, da će taj posao obaviti do konca istoga mjeseca, te da će prvih danah mjeseca febrara uzeti u razpravu zakonsku osnovu o reformi gornje kuće. Ova reforma naći će bez dvojbe u dolnjoj kući veliku većinu, nu isto tako može se kazati, da će naići u gornjoj kući na veliku opoziciju.

Madžarske novine očekuju važnih političkih izvajah od ministra Tisze na sutrašnji dan, kad ga bude došla pozdraviti deputacija većine ugarskoga sabora.

Hrvatski sabor otvorio se dne 29. t. m. Prisutna bijaše kod otvaranja jedino vladina stranka i nekolicina stranke »divljakah«. Ne bijaše dakle nijednoga od stranke »neodvisnih« niti od stranke »pravca«. U prvoj sjednici bijaše pročitano kraljevsko pismo, kojim se sabor iznova otvara. Zatim predloži predsjednik, da se obavi izbor regnikolarna deputacije u prvoj budućoj sjednici. Isti se obavio u sliedećoj sjednici a odabrano bijaše 12 članovah sabora, pripadajućih saborskoj većini. Ostale stranke nisu htjele ili mogle sudjelovati kod tog izbora. U istoj sjednici bijaše podneseno od proračunskoga odbora izvješće o osnovi zakona, kojim se vlada ovlašćuje, da može podmirivati unutarnje potrebe kraljevine polag proračuna od god. 1884. Kod buduće sjednice započimlje razprava o toj osnovi.

U Biogradu bilo je pod predsjedništvom kralja Milana ministarsko

*) Pisac je ovdje valjda mislio na ponosito hrvatsko plemence, stanujuće već stoljeća na Višnjansđini u secuu istomenom

*) Za to bi nam i saboraka izvjestja mogla pružiti dokazah.

Različite vijesti

vieće u kojem se razpravljalo o raz-
mirici Srbsko-Bugarskoj. Iz Sofije
javljaju, da je ministar Karavelov odbio
zahtjeve srbske vlade a na to da ga je
prisilila narodna skupština. Zahtjev
bugarske vlade, da se dogovaranje
povjeri europskim vladam, odbila je
Srbija.

U turskih pokrajinah Macedoniji
i Traciji vlada opet silan nered; život
i imetak da niema u tih pokrajinah
nikakve zaštite.

Rusija kani graditi silne tvrđave
u Batumu, Karsu i Mihajlovskom.
Radnja ta započeti će početkom nove
godine. Nekoji ruski časopisi prepore-
kujući vladi, da bi odpremila vojnu
ladju u Koreju te si tim pribavila
dvrstu podlogu na tom poluotoku.
Sadanje okolnosti, da su k tomu naj-
prikladnije jer Korejci vole Rusom a
mrze Kitajce.

U Italiji zavladao je razkol u
saborskoj opoziciji. Imado naime ista
mnogo vodjah pa bi svatko htio za-
povjedati i svatko raditi na svoju ruku.

Javili smo, da je opozicija u
njemačkom saboru uzkratila Bismarku
nuždan svotu novca za mjesto drugoga
ravnatelja u izvanjskom ministarstvu.
Sada dolaze knezu Bismarku novčano
ponude sa raznih strana Njemačke
za ustrojenje rečenog ravnateljstva.

U Belgiji ustrojilo se novo izborno
društvo liberalne stranke, koje će u
tom nastojati, da se ukine novi školski
zakon i da se uvede obveznost
na polazak škole.

U Englezkoj se silno srdo što si
je Njemačka prisvojila nekoje krajeve
u Tihom oceanu.

Iz francusko-Kitajskoga bojišta
nedolaze za Francoze najpovoljnije
vijesti. Berlinska konferencija jedva da
će do konca jenara svršiti svoj rad.

koju tamo na, bodulje, kade se za
školu pravdaju, pak da ni ni za vlas
bolja ona njegovoga žensota za Lo-
vrana i da van ja znau, koliko jih
je nabrojil.

Mara. Viste kuma Luce. Mane duša boli,
kada vidim, da jedan al drugi mu-
židina svoje polovice ne štima ko-
liko je to dužan i koliko to ona
zasluž; ma ja bim prva sako on-
kovoј zajk odrezala, ka se meša va
posli ki na nju nešpadaju. Ču bi se
žlodeja ženi pačale s nekun puliti-
knu, pravdale za škole i komunske
stvari va čem se nerazumej. kako
ni koza va petraine.

Luca. Tr to i ja vavek gundrijan. Držimo
se mi našeh kuhinj, naše deco, naše
lgil i preslice a pustimo po bande
ono ča ni za ženske glavi pak ča
bit na svete manje pomagani, manj-
hesed i . . .

Mara. I manje čep i palc.
Luca. Borne i manje uh dugeh, kakovi
moraju bit veš i vaši riži.

Mara. Joj tužna ja, sam se s vami zača-
kuala i pozabila na Jurinu i na
riži.

Luca. Čuvajte se kuma, da ne bude i
pul vas ko od onoh: »manja».

Franina i Jurina.

Fr. Srečno ti mingo leto, kuma Jure.
Jur. Bog daj i tobe i sven ljuden, ki su
mirnega i poštenega scen.

Fr. Amen, ma mej to bi reč, da nespada
kogo Voloski zaš brižnega treso silno
febra a takov nemore bit mirnega
sroa.

Jur. Tr njemu j' lahko pomoč, samo da
promeni srju, čemu valje bolje bit.

Fr. Bi dobro bi, da se prebode do Poreča
bi prišparal poštarinu za listi ke obuhli
šulje.

Jur. Ja ma bi moral poč po moru i zet
sobun onoga kapitana kega toliko
hvall, da je najetariji, najpametneji i
najbolji kapitan za dugl puti va celoj
Opatlji.

Fr. Ma se j' moral temu smet kolovozid
al pak jedit kakoga ama prijatelj z
»laneku» lovit.

Jur. Su dobili su svoju i naši kapeluni
zač da ne znaju storit ni svoju dužnost,
a to je čudu rečeno.

Fr. Na mor je, al mi znamo svi, da je
kogo za svaki urt bolji nego za onega,
za koga pobira debelu plaču.

Jur. Tako zač ne pomete malo doma?

Fr. Nima trebada za to melli.

Jur. Ma ni ču šujta šalovat zač se grozi,
da te Hrvat morat Taliju, njegovu
patrlju pitat za dopust ako se budu
oteli svojemi vratl zapret.

Fr. Bi on rad bi, da pridu sve zaočedi
tamo s preko mora i da mi svi va
oven cesarstvu tancamo, kako Na-
pultiani va mešnjicu sopu.

Jur. Ma ča ga pak ovde drži, zač ne gre
tamo preko, kada mu je ovde mej
naml tako grdo?

Fr. Ja da ni oneh bečkeh figuric ke spravl-
lja sakega mesec.

Jur. Morda nezna još dosti talijanski za
poč kupovat limuni, kapulu i čozotske
plpi.

Fr. Ala zna zna, ma se neće od ovde
maknut dokle god mu bude rendilo.

Jur. Tako čemo mu još moč kade zakan-
tat: »Bel morettoo».

Hrvatska čitaonica u
Kustvu obdržavala je dne 26. prošloga
mjeseca svoju redovitu glavnu skupštinu,
u kojoj je izabrana nova uprava za tekuću
godinu. Predsjednikom je: **Mirko Jelusić**,
tajnikom: **Josip Stefan** a blagajnikom: **Rudolf Jurina**. Budući su prostorije, u kojih
se je od svoga postanka nalazila čitaonica,
priredjene za škole, to se društvo nalazi
sada u drugih prostorijah. Čujemo, da će
čitaonica ovih pokladah prirediti više za-
bavah i predstava. Želimo najbolji uspjeh.

Iz Lanišća piše nam
prijatelj, da je tamo dospio dne 7.
decembra tili željno očekivani uovi župnik
g. Mikiša. Sili naroda a na čelu školska
mladež dočeka župnika daleko izvan sela.
Uz zvuk zvonova i prasak pušakani i uz
veseli klik: »živio g. plovani» unišao je
on u salo. Odmah se uputi u orkvu, gdje
se pomoli Svevišnjemu a odtle krene u
župni stan. Pred stanov sakupi se iznova
veliko mnoštvo naroda. Taj stado mladež
veselo pozdravljati svoga župnika kliče-
mu neprestano: živio i pjevajuć razne na-
rodne pjesme.

Sa onim čestitim pukom želimo i mi
g. župniku, da bi tamo župnikovao mnogo
i mnogo godinah na duševnu i tjelesnu
korist svomu studu.

Svaštice sa otoka Krka.
— Bili će znamenja **Znamenje je** Dešant-
tić, koj nadelikuje svo preko četiri go-
dine; ali mirujmo. Jer i onako političke
oblasti i pokrajinski O lhor balju nad pa-
ragrušil Kot. kapetan g. Truxá valjda još
nije to donjušio, jer čim saznuđe, joj si
ga tibi Dešantlić! valjda znadeš kako
mele nova metla?

Znamenje je Žena — podučitelj u
Vrbniku, neuspješnija u hrvatskom je-
ziku. Više na to običnosu zastupstvo, ali
mu se od negdje odvraca: »parle, zlghe
Cronit». Pa da se naši gospodari ne sta-
raju za duševni napredak istarskih Hr-
vatiju!

Znamenje je, što naši c. kr. sudci
tako i političke oblasti riešavaju hrvatske
spise već jednom — tuljanski, ili za pro-
njemu njemački a tako glase i pozivnice.
Pa i'pak nam se spočituje, da imamo stu-
vensko ministarstvo!

Najamjetnije znamenje bi bilo, kad bi
»Comitato per le Alpi Giulie» slao ovamo
novacem, a hitri **affigliato** s timi dugove
namirivao, mjesto da psćem — šarenja-
šćem pit plača, tako da se svi na čelo
spravljaju. Oh božanstveni Comitato, šalji,
šalji, ali ne samo onako tri stotine, nego
tri hiljade, jer ako njim iz domačeg »Di-
spozitions-fondus» obećaju više, tad će ti
naši šarenjčići podignut košulju, pak će
se vidjet . . . ! Ta nisu utaman šari!

Znamenje je, da su tuđi clericali —
orouti i za mješt kašalj pred sud zvani,
došli se zažmri na proste izgrede naših
usrećiteljah. Ama stlepićan i al epćinuh, al
stlepih i fraku buš mloh jlo poznamo!

Nego psas! . . . ona krezuba »Babus»,
koja nam uvijek denunciara, mogla bi reč,
da smo špjunji i Renč habo, da ti nereku!

Pučka knjižnica u Omiš-
lju. Po tim naslovom primismo slede-
će redke: Tekom prošle školske godine
privremeni o lhor knjižalce zaključci po-
dignuti ju, predbrojiv istu jeunom za
uvijek i to: Društvo »Sv. Jeronima» i »Ma-
tije hrv.» u Zagrebu. Mjestno školsko vieće
plati društvu »Sv. Jeronima» 10 fr., a
odbor sakupi od nekojih Omišljanah (kojih
imena mislimo sa primosc naskoro obje-
lovantij) svotu od 50 fr. kojom svotom
knjižnica postuđe vječnim članom »Matice
hrv.»

Sa radošću javljamo, da knjižnica
redovito prima izdane po rečenih državih
knjige i da ih se je tekom prošle školske
godine od 98 komadah na čitanje razpa-
čalo. Dakle ipak —

Toplo Omišljanom preporučamo, da se
mjesto koje kakvimi tricami po blaga-
danih i slobodnih sati radje knjigom
bave, u njih bo nađi će svatko mnogo
nauke, koju će mu u životu koristiti.

Da se knjižnica čim više umi oži, su
godišnjom predplatom dobivati će i knjige
po hrv. pedagogijskom književnom sboru-
izdane. Nadajmo ožnanjnjemo, da će odbor
i nadalje primati sa zahvalnošću sve što

je kadro knjižnicu podli i puku koristiti;
n. p. poučeni pučkih knjigah, poučeni i
gospodarstvenih novinah prinosaak u
novcu itd. Novel trošiti će se za vezanje
starih i za nabavu drugih dobrih knjigah.

Zahvaljujemo se ujedno ovim gg. Tomi
Pavačiću drugoliti i Niku Turatu gimna-
zijalcu, obojici na Rieč, što su našu knji-
znicu za nekoliko krasnih knjigah poja-
rovali.

Braće Omišljani pomagajmo si među-
sobom pa će nam i Bog pomoć !)

Obćinske šume kako sva-
koga drugoga posjednika nalaze se pod
nadzorom političkih oblasti, koje imaju
paziti, da se nekrše propisi šumskoga za-
kona. Tomu neda se ništa prigovoriti,
premda naš kmet misli, da su obćine
svemu krive, što nemogu po volji drva
sečl. Nu i taj politički nadzor ima svojih
granicah, jer nadzor još neznadž vlastništvo.
Šume pripadaju obćini, ova plača za nje
poroze, može iz njih crpiti koristi i na-
mješta svoje šumare i lugare. Ako gdje
politički šumski komesar obavija službu
obćinskoga šumara, gdje ga obćina neima,
to on u tom svojstvu odvisi od obćine,
koja je neodvianu gospodarica svojih šumah.

Upozorujemo ovim dotičnoga gospo-
dina, koji se nalazi u gorjujem odnošaju,
da se okani nekih pretinjah, koje mogu
učiniti kakav utisak na prostoga kmeta,
nu za čovjeka na svom mjestu pričinjuju
se smješne. Dotični gospodin može za
svoje podčinjene izabrati sve »Pence»,
naše obćine postavljaju i postaviti će za
lugare one ljude, koji budu se obćini svi-
djeti i nikomu drugomu.

Neka zapamti, koga se sliče.

Zdravstvenu knjigu:
»Vrača ili pouka o ustroju čovječjega
tjela itd. od. lečilika Mr. Šimuna Šajpića»,
objavljevu jur među našimi književnici
vjestim, u kojoj je i danas spomena na
drugom mjestu, preporučamo našim čita-
teljem što toplije. Istu preporuča Njeg.
preuzvišenost biskup Strossmayer sledećimi
riječmi: »Vrača bi trebala svaka naša kuća
da imade. Džimo dukle, da je svaka
dalnja preporuka suvišna.

Godina 1885. Godina 1885.
jest prošla godina sa 365 danah. Poklato
traju 41 dan od 7. jenara do 17. februara
Uzrak pada na 5 aprila, duhove na 24 maja
Od blagdanah padaju svi sveti u nedelju.
Pogledom na pokretne crkvene blagdane
sudara se god. 1885. sa god. 1801., 1863.,
1874. i 1896. Dvostruki blagdani biti će
1. i 2. februara (Sviećnica) u nedelju i
ponedeljak; 28. i 29. junija (Petar i Pavao)
u nedelju i ponedjeljak; 15. i 16. (Mari-
jino uznašćenje) u nedelju i ponedjeljak. Po
ovlje pomrćenje sunca i mjeseca što će ove
godine biti, neće se vidjeti u naših pre-
djeljah.

Slikar bez rukuh. Ruski
listovi prepovjčaju o slikaru, koji je nešto
osobita ove vrst. Rodjen je od seljačka
obitelji u guberniji samarskoj. Nesretnik
rodio se je bez rukuh te jamačno nije ni
živa duša mogla pomisliti, da će se ne-
sretnik moći po vremenu hraniti vlastitim
radom. Već u najmladjih godinah veselio
su ga sike i slikarje, koje su se nala-
zile u routejskoj kući. Spazivši prvi put
olovku te upoznavši njezinu vrijednost,
shvati ju za blama, te poče na ploči crtati
poteze i okruge. Od toga dana nerazdade
se više s olovkom te poče njom crti na
papiru po miloj volji. Za tu njegovu sklo-
nost doznaše susjed, mjestani učitelj i
svećenik; učitelj upozna ga s početci ri-
sarske umjeće, te prvi samostalni pokuš
odkrise njegov vanredni, naravni dar,
komu je trebalo samo rukuh da po vre-
menu stvara velike umjetnine nu i bez
rukuh dotjerati je dotle, dokle neće mnogi
drugi dotjerati, koji imaju sva uda i š-
ćetila. Nedavno naškoga se s lovkom u zubih
sv. Nikolai, koji je odpremljen u Petro-
kio dar ruskomu nasljedniku priestola.

U 19 sati. Župnik crkve Marije
Magdalene u Munstersquaru u Londonu
Fr. Posobuj počeo je ovih danah upotrebl-
javiti novo računanje vremena, te je ne-
davno navjestio večernju službu božju za
nedelju u 19 sati. Slično dieljenje dana
kane zavesti i drugod, neće se dakle više
kazati 1 ili 2 sata posle podne, nego u 18
ili 14 sati.

Turska zabrana. Kako se
javlja iz Carigrada, poznati njemački list
»Ueber Land und Meer» nesmie više
prelaziti u Tursku a toga, jer je neavno
donio slikah, u kojih je sveti prorok Mu-
hammed bio prikazan sa mršavim nogam,
a to je u carskom dvoru pobudilo veliku
ogorčenost.

Skupocieno sv. Pismo. Mi-
nuloja peika započela je u Londonu pro-
dajna knjižnica Syston-parka. Među njimi
*) Ugedala se i ostala naša mjesta u Istri
i na otocih u čestite Omišljane.

Luca i Mara.

Luca. Srečno novo leto, kuma Mare, Jo
j' vam morda ču od čera ostalo?

Mara. Bog daj i k' letu, kuma Luce. Ma,
bože moj, na novo leto, pak bite
jill ostanki!

Luca. A, tr je tako i danas leto dan neki
duhtor spod Kustva bilzu mora prišal
h kafetarske, da mu da, ča j' prvi
dan gospode ostalo.

Mara. Aj jel Još ne bi tega ni Muzglé na
novo leto storil.

Luca. Ma j' pak i dobil, ča mu j' šlo. Da
mu j' prnesla pun pijat ogolodaneh
kostl, pak mu j' zabrusila: *Kca la
ga, šijor dottor! Adeš la manji!*

Mara. Dohar pent šijor kogo.

Luca. (vič.) Oj kuma Mare! kamo tako
naglo?

Mara. Tečen po Jurčinu zač su mi već
riži dugl kako i gladno leto.

Luca. Kašparina vi i riži jidate!

Mara. Tr nebi šlovek ni znal, da su blag-
dani, da nima žlicu kakove takove
jušini.

Luca. Je tako kuma je, ma se ja bojim,
da te nam blagdani pul se juhi
slabo tekout zač je jutros neč naš
Franina mrljal i šiprunal kontra
neken ženani, ke ote po silo da dra-
geše nose a da nisu vredne, da se
ni sbrhanj pokrivrjuju. A kada njeđa
onako pravo jad prime, ni šujim
več pravega govora.

Mara. Tužna ja neboga, kade su te ta-
kove peršoni.

Luca. Ha, je jlh jo se kuda god. Čula sam
kako je kroz zubi nabrajal neku tu-

dragimi knjigami bijaše prodano glasovito sveto pismo kardinala Mazzarini-a...

Ogromne fundacije. Ovih dana umro je na grčkom otoku Siribocati trgovac Profos, koji je u svojoj oporuci ostavio, da njegovi naslednici imadu raznim dobrotornim zavodom izplatiti dva milijona franakah...

Katolicizam u sjedinjenih državah Amerike. Na 26. novembra biskup Mac Quaid, u Rochester-u držao je vrlo poučnu i zanimivu predleku o začetku, razvitku i o budućnosti katolicizma u sjedinjenih državah...

Književne vesti.

Matice Hrvatska dotiskala je svoj izvještaj za godinu 1883. u veći ga je stala razasijati putem gg. društvenih pojerjenikah svojim članovom.

Razasijati »Matice« svojim članovom: izvještaj za r. 1883. pozvali je ujedno i svoje pojerjenike, da saberu prinose članova (od utemeljitelja dva obroka po 5 for., a od prinosa 3 for.) za tekucu upravnu godinu 1884. u ovom pozivu i gg. članove, da svoje godišnje prinose što prije dostave izključivo-odnošnomu društvenomu pojerjeniku, gdje ga ima, jer će putem istoga u svoje vrijeme — oko uskrsne buduce godine — i svi članovi (javili su i i platili svoj prinos pri njem ili onoga kotara i sebi pripadajuće »Matice« knjige za god. 1884. dobiti, u gdje nema pojerjenika, to neka se prinose šalju neposredno društvenomu blagajniku G. Ivanu Kostrenčiču u Zagreb.

Pošto mnogih predprošlogodišnjih i prošlogodišnjih članovi »Matice« nemaju ni od »Matice« god. 1884. izdane; »Svjetske poviesti«. II. knjige (Duru: Poviest prkaja), u ni god. 1882. izdane prve knjige; »Novovjekih izumaz, to se upozoruju i gg. pojerjenici i članovi »Matice«, da ih obih knjiga ima još neka mala zaluha na skladištu i »Matice«, te je mogu gg. članovi »Matice« još uvijek svaku po iziskri uz obiljenu cenu (mjesto 2 for. 50 nč.) od 1 for. 50 nč. ili putem gg. pojerjenika ili neposredno od uprave »Matice« dobiti. U Zagrebu, 20. decembra 1884.

Uprava »Matice Hrvatske«.

Poziv na predbrojku na »Priručni rječnik sveobuhvata znanja« koji će sadržavati preko 60000 riječi, izradjenih na kratko, nu točno i što potpunije razumljivim, jasnim i jezgrovitim jezikom.

Izlisti će u svežićih po 3-3 i pol arka debelih u osmihi velikoga lexicon-formata, štampan leptom petti pismom, svake treće ili četvrte nedelje. Svake bi godine izšlo 12-15 svežićah, koji bi sadinjavali jednu knjigu (40-50 araka).

Da ne bude rječnik preskupo, da si ga mogu i siromašnji nabaviti, napokon da se njegovo izdavanje previše ne protegne, gledati ćemo, da obseg od 6 knjiga (300 araka) ne prekoračimo, pa s toga mu dajomus naslov »Priručni rječnik«.

Cena jednomu svežiću liti će samo 40 nov. a. v. (1 dinar).

Tiskati će se samo toliko primjereka koliko se predbrojnika prijavi.

Sakupljeni dobivaju za deset skupljenih primjeraka jedan hadava (notorno siromašnji učitelji v. 6 za svakih pet), za 20 skupljenih primjereka titi; tko sakupi preko 30 predbrojnika dobiva rabat od 20 po sto.

Čim prije i što mnogobrojnije se bude valesitorana publika o lazvali ovomu pozivu, tim ranije će početi, a usljed toga i u kraćih rokovih izlistiti djelo, jer je materijal prilično sadržan i za prve svežiće ved i za tisak gotov to bi se imao popuniti još mogućimi prinoseci o stvarih, nam nepoznatih, koje bi od gg. suradnika stigle.

Teško je naše poduzeće, ogroman je to rad, koji se daje samo složenim silami uz neumoran marljivost i uztrajnost poduzeti i uspješno izvršiti, mučan je ved i s toga, što nam u svu zemlju, gdje su sva pomagala pri ruci. Naša iznena nisu na glasu u književnom svjetu, ni znamo da smo se latili posla, koji će imati više kritičara nego li i koji drugi, nu pošto je taj rad sveopći, oduševljeni lozinkom »radopi za narod« latimo se ga te se na daino, da ćemo ga božjom pomoći početi i tom pomoći sretno na korist našega naroda dovršiti.

Moleći još jednoč svu gg. pisatelje, da stupe u kolo naših suradnika, a gopodu predbrojniku, da se što brže i što mnogobrojije prijave, bilježimo se sa odličnim štovanjem U. Odeku, na dan sv. Nikole 1884.

Dr. Iv. Zoch, Jos. Mančič prof-sori kr. vel. relike i uređnici »Priručnoga rječnika sveobuhvata znanja«.

Neuku nauka.

Zlato. Po vijestih, što jih je englezki konzul Reddnu u Ciracasu poslao ministarstvu vanjskih poslova u Londonu, zlatna polja u Guyani pokrivaju površinu, koja je veća od površine velike Britanije i Irske, no dosele je o njoj skoro što poznato, jer još nije nikad izmjerena ni iztražena. Kopači zlata otkrivaju svaki dan nova mjesta, nalazeći na njih velike množine zlata. Od god. 1880. nastanilo se i onajih 38 iružtva sa glavnicom od 10.788.000 funtih sterlingah (1 funt = 10 for u zlatu); najznamovitija društvo jest u Calluu, O. g. 1886. od 1883. izkopano je zlata 1.239.275 funtih, unah, ili računajući unou na 317 lirah, 5.197.080 lirah sterlingah, 12 šilinah i 7 peninuh.

Zivotinjske uši ubit će, ako izprerše dotičnu životinju sa ukropinom od krumpira i j. vodom, u kojoj je krumpir izkuban. — Izvratno sredstvo proti žvotnjakim ušim jest sjeme od petrusinuh (pršunah). U se ukuba ukropina od sjemenah od pršuna, ili se napravi pomast od 10 grama brašna od petrusinuh i 20 grama masla ili masti. Uših će odmah nestati u blago č; uskrisiti.

Oštrjenje kosah i srpovah. Pusto li danjuke kosiloci i žetelice neprestanim brusenjem što kos što srpa. Kad rade na nadulnu još kako tako, nearde se toliko jer vrijeme prolazi, ali tko radi za svoj račun ili u zakupinu svako oštrenje srda od zla boga. Francuzi su u tom, kao i u svadom praktičnijim ljudji, oni prirede kose na način, da jih se u čas mnoštvi. I to nije velika tajna stvar je posve jednostavna. Uzmu devetnaest litara vode i primiešaju joj jedan litar sunporove kiseline, pa u ovaj smjesi može za p uve kosu dotičnu ili srp. U ovaj smjesi namoćeno oštrenje mnoštvi se jednini samou potezom brusiti ili prostu peščenika. Netezba niti onog natezanja klešti, niti tučenja, da se izravnavaju zubovi, niti nišena. Kad se puno radi, onih se namoči u futro prije neg se ide na radnju, pa preko dna još jedanput i to dok se objeduje. G. P.

Vadjenje korajlah. Najbolniji grabeni od korajlah, koji i najlježe koraje davaju, jesu ko nigričkog primorja gdje su već u 16. veku počeli vaditi taj morski proizvod. Drugi korajlnici nalaze se još u primorju Sicilije, Koraske, Sardinije, Spanije i kod hatarskih otokuh. Na više od 500 talijanskih ladjah havi se s tim mučnom poslom od 4200 osobah. Na godinu dobie se od 78.000 kilogramah u vrijednosti od 5.700.000 lirah; popreko dodje na svaki brodic u jednoj sezoni oko 8000 lirah, ali po odbitku poreza i troška ostaje mala korist od jedva 1900 lirah. U njih ima 60 radionleah s tom rohom. 40 u samom Torre del Greco sa 9200 radnikah, ponajviše ženah i djece. Glavna prodaja korajlah ide u Njemačku, Englezku, Rusiju, Austriju; veliki dio također u Madras i Kalkutu za prostranu Indiju.

Sadjenje kava u Italiji. Pokusi, da se u Italiji sadi kav, uspjeh su vrlo dobro, te se je odmah domislilo, da se u Italiji stane gojiti kava. Novije vesti pripoviedaju, da su i ovi pokusi izvratno uspjeli. U okolici Rima posadjeno je kave nu jedinom hektaru zemlje, u dobilo se je 2000 kg. zrnja. Čisti dobitak od ovoga hektara izračunala je ista vjest na svotu od 1700 lira (630 for.) i jukost i si odu talijan-ke kave, da nezaostaje za u jhlojni vsturi uave drugim zemljah.

Kava na Ceylonu. Po vijestih dolazećih sa glasovitog kavom otoka C ytona, bit će ove godine tamo malo kave i to radi velike suše, koja je letos vladala. Vset kave kakvo posvema je letos neuspjela.

Pomorske vesti.

Pomorske vesti morali smo radi problema gradiva u ovom broju izpustiti pa ćemo nastojati to u budućem broju dopunjavati.

Javne zahvale. Podpisani izriču ovim srdačnu zahvalu svim prijateljem i znancem za blagu sućut i mnogobrojno sudjelovanje dne 5. i 7. t. m. prigodom smrti i pogreba predragog i bezaboravnog njim brata:

Ferdinanda Lileka doktora medicine, bivšeg sekundarnog liečnika u bolnici krajevica Rudolfa za djecu, operatura u c. k. kirurgičkoj i porodničkoj klinici na sveučilištu i praktičkog liečnika u Vühringu u Beču.

Naposa iskrena hvala sl. pjevačkomu zboru akad. društva »Slovenija« za preliep nadgrobne pjesmo; sl. hrvatskomu akad. društvu »Zvonimir« svim durovateljem mnogobrojnih i krasnih vionacah i napokom svim onim, koji su bilo i čim milom pokojniku ljubav izkazali a nam neizmjerenu bol uhlažiti nastojali.

Montrilj u Istri, 24. dec. 1884.

Josip Lilek, Franjo Lilek, Zupnik u Montrilju posjednik u Černomlju brat.

Zahvalnica. Spas od stalne i jamačne smrti moje supruge prigodom njozinog pretežkog porodjaja nuka me, da čestitog i vrlag Dra. Fabijanica, liečnika obćine kćera neobitnu vještinu i kvepostnu skromnost, koje ga toli obilaturo, harnosti radi javnosti predam, te ujedno budi mu ovim na toli plemćenitom činu najsrdačnija i najiskrenija hvala.

Kric 28 prosinca 1884. Josip de Fabria. c. k. politički komesar.

Prilog. Današnjemu broju pridali smo »Prilog«.

TRGOVAČKE VIJESTI.

Table with 2 columns: Item name and price. Includes items like Kava Rio, Santos, Ceylon, Ceylon perla, Java, Moha, Šukar tučen, Ujje za jolo, dalmatinsko, talijansko šno, Riža talijanska, Indijska, Pajar Batavia, Bakalar Troms, Petrofj u barlah, u sandučih, Maet aviljska nostrana, anglezka, Stalinea, Maslo, Kafi Dalmat, Narandje puljičko, Rozilji puljički, Mandula Dalm., Grašići sultanina, Smakva, Grašak nopraktičkano, Pažulj, Leđa, Vuna bosanska čista, dalmatinska, istarska čista, Kože strojeno, kравje, aurove volovje, janjeće 100k., kožje, teležje, Sieno, Šiljve bosan. arbske, hrvatske, Pšenica, Kukuruz vlaški, banatski, hrvatski, Vino puljičko, grško, dalmatinsko, istarsko, Raž Azov, poskočilo, Zab margarska, hrvatska, arbanaška.

TRČANSKA BURZA

Table with 2 columns: Item name and price. Includes items like Austrijska pap. renta, Ugarska, leta u zlatu 4%, Dionlea nar. banke, kredit-banke, Talijanska renta.

Table with 2 columns: Item name and price. Includes London 10 lirah, sterlinah, Napoleoni, C. kr. cekini, Državne marke, Ista francuske, Talijanske lire.

Lutrijski brojevi

Table with 2 columns: Location and numbers. Includes Pož, Graz, Temesvar, Bruno.

Književni oglas.

»VRAČ«

ili pouka o ustrojstvu čovječjega tiela, o čuvanju zdravlja i o poznavanju i liečenju najvažnijih i navadnih bolestih. Popularno-medicinsko djelo. Napisao izdao Mr. Šišman Štjörty, prakt. liečnik, vitez kralj. srbskog Takovskog roda i posjednik kralj. srbske ratne kolajne.

»Vrač« se dobiva kod pisca »Vrača« u Zagrebu. Marije Valerije ulica, br. 4 po 1 fr. 20 n. Tko 3 knjigo naručio bude, dobiva svaku po 1 fr.; tko 4 knjige naručio bude, dobiva petu na dar. P. n. sakupljači upisnika na obročno odplaćivanje po 30 novč. za knjigu mjesecno, kroz 4 mjeseca, dobivaju takodjer potu knjigu na dar. Tko prvi obrok sakupljača platio bude, dobiva od istog knjigu »Vrač«. Sakupljač može svaka povjerljiva osoba biti. »Vrač« se dobiva takodjer za gotove novce, bez gore navedenih pogodnosti, u knjižari Mućujaka i Senflebena u Zagrebu, i u knjižari G. Neuburga u Križevcih.

PRIPISLANO.

Upozorujem stovano občinstvo, da je moj Elisir VLAHOV dobio najposlednji izlobi u Calcutti 1883-1884. (veliki) kalajnu i počastu diplomu. Nadalje javljam, da njetoč prvi put, ilio je moj nenad kričljivi Elisir otkodlikovan, već dapače održa množito kolonah zdravih, srebrnih i broncovnih od raznih izdžebih. Zahvalna pisma i liečničke svjedočbe proporučuju Elisir, što većma avakumu. Razni medicinski učenjaci upotrebljavu ga u bolnicah i svuda postignu najljepi uspjeh. Sa počtanjem, Romano Vlahov iz Sibeniaka.

Moj Elisir Vlahov, zoludnoci likvor nadje se u svih glavnih gradovih svijeta. Valja paziti na patvaranje. Način kako se razpoznaju pravi stakionici jant; pazi da li je u stakionci ulaut: Romano Vlahov Sibeniak, nadalje suhi pečat u skatuljici a na čepu pečat na ognju i napokom izvratnu firmu na naslovu.

Riunione Adriat. di Sicurtà

u Trstu. Ojegurava proti požarom, privozu po suhom, riekah, i moru, proti tući, i život u svih kombinacijah. Glavniča i reserva društva 31. decemb. 1883. Glavniča društva fr. 3.300.000 — Reservni fond od dobitka = 536.622 02

Posedna reserva od dobitkah od ojeguravanja na život = 150.000 — Reservni fond za pokrilitje prenosah vrijednostnih predmetah = 161.500 — Premijna reserva svih odaluh = 7.842.760 96

Reserva za škode = 267.601 — U portfolju: Premije, koje se imaju utjerati budućih godina = fr. 10.954.118 57

Ukupni iznos svih stakih placidnih od god. 1883. = 114.940.817 01

Ured ravnateljstva: Via Valterio broji 2 (u vlastiti knji). Fiskalica u svih glavnih gradovih Austro-Ugarske i u Inozemstvu.

Piskom V. Dolencia.